

APSTIPRINU

Baltinavas novada dome

Obelovas ezera zivsaimnieciskās ekspluatācijas noteikumi

SASKAŅOTS

ZINĀTNISKAIS INSTITŪTS "BIOR"
ZRPD vadītājs
Didzis Ustups

Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides
zinātniskais institūts "BIOR"

SASKAŅOTS

Valsts vides dienests
Rēzeknes reģionālā vides pārvalde

Rīga, 2018

Darba izpildītāji – Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta "BIOR" Zivju resursu pētniecības departamenta Iekšējo ūdeņu un zivju resursu atražošanas nodaļas darbinieki:

Ruta Medne, nodaļas vadītāja

Ēriks Aleksejevs, vadošais pētnieks

Jānis Aizups, pētnieks

Edmunds Bērziņš, pētnieks

Raimonds Reščenko, asistents

1. Ūdenstilpes raksturojums

Obeļovas ezers (ūdenstilpes kods 68181) atrodas Baltinavas novada teritorijā ($27^{\circ} 34' 35''$ / $56^{\circ} 54' 12''$).

Ievērojot Civillikuma 1102., 1108. un 1113.pantu, kā arī Ministru kabineta 2016. gada 13.decembra noteikumu Nr.790 "Noteikumi par zvejas tiesību izmantošanu privātajos ūdeņos" 2.punktu, zvejas tiesības ezerā pieder privāto ūdeņu īpašniekiem.

Ezera ūdens virsmas platība ir 15,9 ha (V/U "Meliorprojekts" 2000. gada dati), maksimālais dziļums – 5,4 m, vidējais – 3,1 m (Valsts meliorācijas projektēšanas institūta 1973. gada dati).

Obeļovas ezers ir caurtekošs. Tajā ietek divas nelielas ūdensteces. No ezera iztek Kupsa, kas ietek Puncuļovā. Tālākā notece caur Pazlaugu, Kūkovu, Veļikajas upi pa Krievijas un Igaunijas teritorijām, tad caur Pleskavas un Peipusa ezeru uz Narvas līci.

Ezera grunts pārsvarā dūņaina, vietām smilšaina.

Virsūdens aizaugums, ko veido niedres, meldri, vilkvālītes, grīšļi, kosas, kalnes un citi ūdensaugi, novērtēts ap 10% no ezera ūdens virsmas platības.

Obeļovas ezers pieder pie eitrofa tipa ezeriem, kam nav raksturīga īpaši augsta potenciālā zivju produktivitāte.

Ezera piekrastē intensīva saimnieciska darbība nenotiek. Krastmala apaugusi ar kokiem un krūmiem, tālāk pļavas un mežs. Pie ezera ir Dupurovas un Obeļovas skrajciemi. Kopumā ezera ūdens kvalitāte atbilst zivsaimniecības vajadzībām.

Saskaņā ar Baltinavas novada teritorijas plānojumu 2013.–2025. gadam Obeļovas ezeram aizsargjoslas platums ir 50 m.

Saskaņā ar Zvejniecības likumu ap ezera krastu noteikta 4 m plata tauvas josla, ko zvejnieki un makšķernieki drīkst izmantot, pārvietojoties gar

krastu, bet citām ar zvejniecību saistītām vajadzībām to var izmantot pēc saskaņošanas ar zemes īpašnieku.

2. Ihtiofauna

No 28.06.2018. līdz 29.06.2018. Obeļovas ezerā tika veikta kontrolzveja, izmantojot tīklus ar linuma acu izmēru 8, 13, 14, 15, 18, 20, 25, 27, 30, 33, 35, 40, 45, 50, 60 un 70 mm, mazuļu vadu (linuma acu izmērs āmī – 5 mm) un vēžu murdus.

2018. gada kontrolzvejā Obeļovas ezerā tika konstatētas astoņas zivju sugas: līdaka *Esox lucius*, rauda *Rutilus rutilus*, rudulis *Scardinius erythrophthalmus*, līnis *Tinca tinca*, karūsa *Carassius carassius*, ausleja *Leucaspis delineatus*, asaris *Perca fluviatilis* un akmeņgrauzis *Cobitis taenia*.

Ar 8 – 18 mm tīkliem noķertas piecu sugu zivis, no kurām pēc skaita: raudas – 35%, ruduļi – 34%, asari – 16%, auslejas – 14% un līņi – 1%.

Ar 20 – 35 mm tīkliem noķertas trīs sugu zivis, no kurām pēc skaita: raudas – 46%, asari – 45% un ruduļi – 9%.

Ar 40 – 70 mm tīkliem noķertas četru sugu zivis, no kurām pēc skaita: līņi – 50%, karūsas – 38%, līdakas – 9% un asari – 3%.

Ar mazuļu vadu noķertas četru sugu zivis: rauda, ausleja, asaris un akmeņgrauzis.

Ar vēžu murdiem vēži netika noķerti.

Pēc Valsts meliorācijas projektēšanas institūta 1973. gada datiem Obeļovas ezerā bijušas sastopamas piecas zivju sugas: līdaka, rauda, rudulis, līnis un asaris, kā arī vēži.

Nozvejas statistikā no 2000. gada līdz 2017. gadam pieminētas sešas zivju sugas: līdaka, rauda, rudulis, līnis, karūsa un asaris.

Oficiālas zivju ielaišanas Obeļovas ezerā nav zināmas.

3. Ezera līdzšinējā zivsaimnieciskā izmantošana

Obeļovas ezers apzvejots no 2000. gada līdz 2017. gadam. Oficiāli reģistrētā nozveja no 2000. gada līdz 2017. gadam svārstījies no 14 kg līdz 88 kg (vidēji – 42 kg) gadā (1.tab.) ar vidējo produktivitāti 2,6 kg no hektāra (2.tab.). Nozvejas svārstības galvenokārt skaidrojamas ar izmaiņām zvejas intensitātē.

4. Zivju krājumu raksturojums

No 2000. gada līdz 2017. gadam vidējā zivsaimnieciskā produktivitāte bijusi samērā zema – 2,6 kg/ha. Nozvejas pamatmasu veidoja līdakas, karūsas, asari, līņi un raudas. Minētajām sugām šajos gados vidējā produktivitāte ir attiecīgi 0,9 kg/ha, 0,6 kg/ha, 0,5 kg/ha, 0,4 kg/ha un 0,3 kg/ha, atsevišķos gados sasniedzot: līdakām – 2,3 kg/ha, karūsām – 1,6 kg/ha, asariem – 1,5 kg/ha, līņiem – 1,4 kg/ha un raudām – 0,9 kg/ha. Ruduļi tika nozvejoti tikai vienā gadā 1 kg apjoma.

2018. gada kontrolzvejā ar 20 – 35 mm tīkliem noķertas trīs sugu zivis, no kurām pēc masas: asari – 59%, raudas – 35% un ruduļi – 6%. Ar 40 – 70 mm tīkliem noķertas četru sugu zivis, no kurām pēc masas: līņi – 54%, karūsas – 25%, līdakas – 20% un asari – 1%.

Kopumā, spriežot pēc kontrolzvejas rezultātiem, Obeļovas ezera zivju krājumu pamatmasu veido līņi, asari, raudas, karūsas un līdakas, mazāk ir ruduļi. Kontrolzvejā uz 15 m garu tīklu ar linuma acu izmēru 20 – 35 mm vidēji noķerts 1,5 kg zivju, bet uz 30 m garu 40 – 70 mm tīklu – 1,9 kg, kas ir vidējs rezultāts Latvijas ezeriem vasaras sezonā un samērā labs atbilstoša tipa ezeriem.

5. Iespējamā ezera zivsaimnieciskā izmantošana

5.1. Dabisko zivju krājumu izmantošana

Zivis tiek zvejotas un makšķerētas, izmantojot to pašatzažošanas. Zivju ielaišana netiek veikta. Nozvejas pamatmasu veidos līņi, asari, raudas, karūsas un līdakas. Ezera ikgadējā potenciālā galveno "rūpniecisko" zivju sugu kopējā nozveja, ieskaitot rūpniecisko zveju, makšķerēšanu, kā arī citas iespējamās neregistrētās nozvejas, varētu būt ap 40 kg/ha, kas pie ezera laukuma 15,9 ha dod ap 0,6 t gadā.

5.2. Zivju krājumu mākslīga papildināšana

- Gadījumā, ja līdakas tiek intensīvi zvejotas un/vai makšķerētas, var veikt to kāpuru (ap 500 gab./ha jeb 7,5 tūkst. gab. gadā) vai mazuļu (ap 100 gab./ha jeb 1,5 tūkst. gab. gadā) ielaišanu uz izmantojamo (dotajai zivju sugai piemērotāko) platību – aptuveni 15 ha.

- Iespējams veikt zušu mazuļu ("stiklveida zušu") ielaišanu ap 100 gab./ha jeb 1,5 tūkst. gab. gadā vai paaudzētus zušu mazuļus 20 gab./ha jeb 0,3 tūkst. gab. gadā uz izmantojamo platību – aptuveni 15 ha.

6. Ezera zivsaimnieciskās izmantošanas noteikumi

6.1. Rūpnieciskā zveja

6.1.1. Zivju zveja veicama, ievērojot Ministru kabineta 2007. gada 2. maija noteikumus Nr.295 "Noteikumi par rūpniecisko zveju iekšējos ūdeņos".

6.1.2. Saskaņā ar Ministru kabineta 2014. gada 23. decembra noteikumiem Nr.796 "Noteikumi par rūpnieciskās zvejas limitiem un to izmantošanas kārtību iekšējos ūdeņos" Obeļovas ezerā noteikts tīklu limits – 75 m. Katrus 25 m no tīklu kopgaruma var aizstāt ar vienu murdu un kopumā lietot līdz trim mурdiem, proporcionāli samazinot tīklu limitu. Pašvaldība reizi gadā līdz 1.jūlijam var iesniegt Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskajam institūtam "BIOR" priekšlikumus par zvejas limitu izmaiņām.

6.2. Makšķerēšana

6.2.1. Makšķerēšana veicama, ievērojot Ministru kabineta 2015. gada 22. decembra noteikumus Nr.800 "Makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību noteikumi".

6.2.2. Ezerā vai tā daļā var organizēt licencēto makšķerēšanu.

6.2.3. Licencēto makšķerēšanu organizē, saņemot pašvaldības pilnvarojumu un ievērojot Ministru kabineta 2015. gada 22. decembra noteikumu Nr.799 "Licencētās makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību kārtība" prasības, noteiktā kārtībā izstrādājot licencētās makšķerēšanas nolikumu, kurā var tikt paredzētas atkāpes no vispārējiem makšķerēšanas noteikumiem.

6.3. Zivju ielaišana

Ja tiek veikta zivju mazuļu ielaišana, ir jāievēro Ministru kabineta 2015. gada 31. marta noteikumi Nr.150 "Kārtība, kādā uzskaita un dabiskajās ūdenstilpēs ielaiž zivju resursu atražošanai un pavairošanai paredzētos zivju mazuļus, kā arī prasības attiecībā uz mākslīgai zivju pavairošanai pielāgotu privāto ezeru izmantošanu".

6.4. Zivju dzīves vides uzlabošana un to krājumu papildus aizsardzība

- Lai pastiprinātu zvejas kontroli un apkarotu iespējamo nelikumīgo zivju ieguvi Obeļovas ezerā, zivju krājumu aizsardzībā būtu vēlams iesaistīt pašvaldības pilnvarotas personas.

- Tā kā Obeļovas ezerā ir pietiekami labi apstākļi zivju nārsta un attīstībai, tad nav nepieciešams veikt zivju dzīvotņu un nārsta vietu uzlabošanas pasākumus.

1. tabula

Zivju rūpnieciskā nozveja Obeļovas ezerā 2000.–2017. gadā (kg)

Gads	Līdaka	Rauda	Rudulis	Līnis	Karūsa	Asaris	Kopā
2000	13	3	-	-	-	3	19
2001	22	5	-	-	-	10	37
2003	23	15	-	-	26	24	88
2004	36	13	-	-	17	20	86
2010	16	11	1	1	3	6	38
2014	9	2	-	23	13	3	50
2015	2	-	-	16	6	1	25
2016	-	-	-	5	8	1	14
2017	4	-	-	7	8	-	19

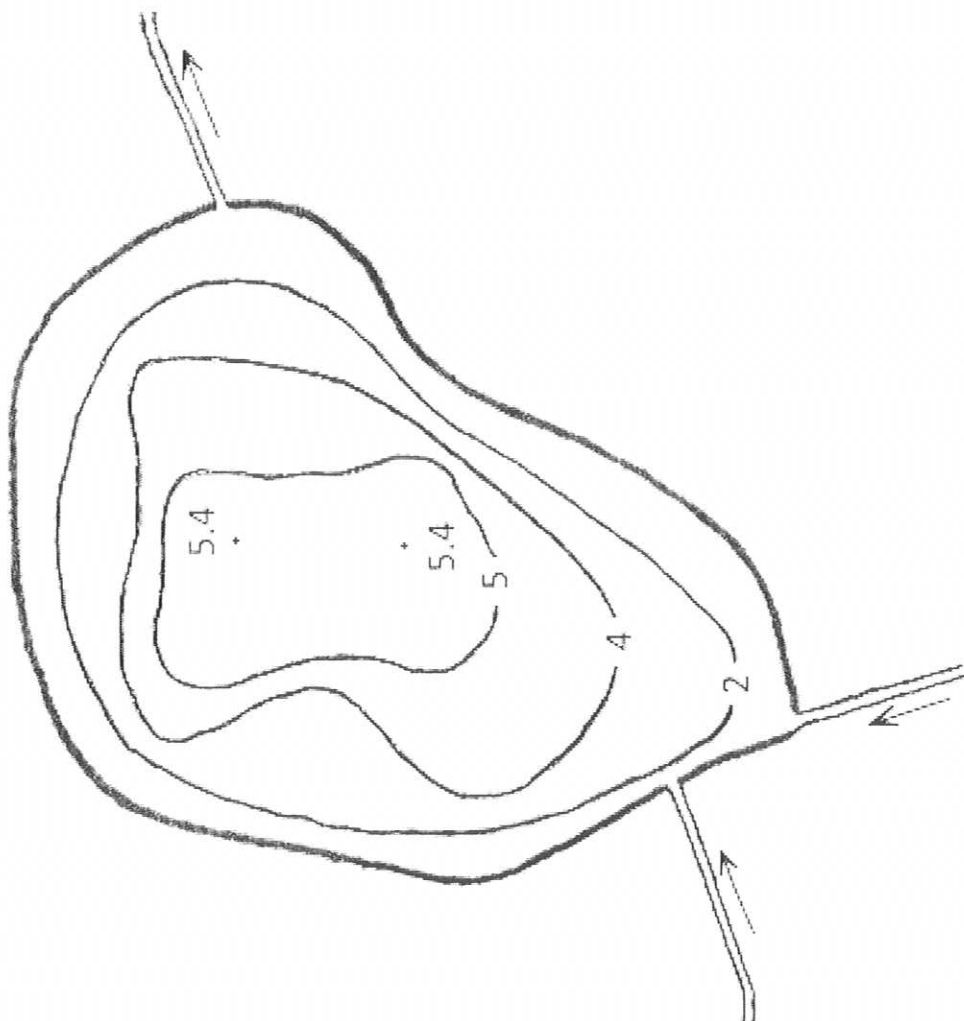
2. tabula

Obeļovas ezera zivju rūpnieciskā produktivitāte 2000.–2017. gadā (kg)

Gads	Līdaka	Rauda	Rudulis	Līnis	Karūsa	Asaris	Kopā
2000	0,8	0,2	-	-	-	0,2	1,2
2001	1,4	0,3	-	-	-	0,6	2,3
2003	1,4	0,9	-	-	1,6	1,5	5,4
2004	2,3	0,8	-	-	1,1	1,3	5,5
2010	1,0	0,7	0,1	0,1	0,2	0,4	2,5
2014	0,6	0,1	-	1,4	0,8	0,2	3,1
2015	0,1	-	-	1,0	0,4	0,1	1,6
2016	-	-	-	0,3	0,5	0,1	0,9
2017	0,3	-	-	0,4	0,5	-	1,2

Obeļovas ezers

Pēc VMPI 1973. g. datiem